

Nepodpisani se dopis u tekaju.
Pripadala se, planu, opštu ići
teku po običnom članku li po
govoru. Isto tako je na prilog.
Novi se žalju poštarskom na-
pravnicom (asenguo postale) na
administraciju "Naša Sloga". Ime,
prema nazivu početa valja
tako označiti.

Kosu list nedodjele na vremenu
zika to je u održavati u otvorenim
ravnim, za kojo se ne plaća
poštarske, ako se izvana napiše:
"Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu male stvari, a sasluša sve pakvari. Nar. posl.

Sjetite se
Družbe sv. Cirila i Metoda

Kultura ili bruttura?

Tko čita novine ili knjige talijanske, kad pio u istarskim stvarima, mora da opazi kako naši susjedi druge narodnosti samo izluči u cijelu svoju starodavnu prosvjetu, "avita cultura", pred kojom, da se moramo pokoriti mi barbariski Slaveni, i u kojoj da se moramo utopiti, ako dema da živimo.

Nu, dali mogu primorski Talijani govoriti o kulturi? Ili zar nije najgudnija "bruttura", najveća podvinjalost ona, što Talijani uime te svoje razvijane latinske naobraznenosti?

Nedemo ovdje spominjati podla jučačta porečka i piranska proti slavenskim zastupnikom, kad ih je nesreća i sila nosila u ta dva talijanska gnezda; nedemo se osvrnuti na prostacke izgredje počinjene u Poreču, Puli, Višnjaku i druguda, kad je ministar Badeni putovao Istru; nedemo govoriti o napadajih na slavenske svećenike po svim gradovima i gradicama istrijanskih, niti čemo dozvati u pamet viku i buku Talijana radi par dvije godine, tā to je sve dobro poznato svakomu, koji prati već nekoliko vremena naše odnose, a pokazuje finoću, uglednost, kulturu samohvaljenih Talijana. Do tā je spomenuti zadnje izgredje u istarskoj sabornici, dosta prečitati izvješće o njima u talijanskih novinah, dosta iztaknuti konac te igre, odigran u Rovinju na sudu, pa si već može čovjek, ako nije zaslijepljen daltonizmom, stvoriti jasnu sliku o talijanskoj kulturi.

Mi smo doneli izvadak iz obtužnice, što tu je državno odjeljateljstvo podneslo radi recentnih saborských izgredja proti petnaestorici Talijana, pa zar nije ono evtet iz bašte talijanske kulture, zar nepristaju

onakvi izrazi svakoj najgoroj fukari, zar nebi istim milo-mirisnim cvjetom mogli dići i Hotentoti i Zulakafri? Za Talijane oni izrazi, oni napadaju znače kulturu, prosvjetu; za nas je ono način govorova abracnih bandita i ostanskog galijota.

Da bi se takvimi izrazi bili poslužili nečuljiti fakini ili nečetonski ribari i seljaci, moglo bi se ih donjekle izpričati, ali naši Talijani ne pojmove toga, pače što jedan više stoji, postaje proti nama prostiji i drzovitiji. Nisu tu bili samo ribari i fakini, tu je bio cijevi talijanske inteligencije: liečnici, odjvetnici, učitelji, čuonovići, trgovci; a tā svih kad se radi o Slavenih, postaju prošasti fakini, da izkaz kulture bude jednolik, da se iztakne jednodušnost "talijanskoga naroda".

Naroda? Zar je narod talijanski sudjelovao kod saborských izgredja, ili možda narod poljski? Ne, tim se nemogu hvatiti Talijani. Narod sastoji se od malih pojedinka, od poljodjelaca nije s njima, pa makar govoriti talijanskim jezikom. Pravi narod talijanski, kakvi su n. pr. Bumbari u Vodnjani, težaci u Rovinju, kopaci u Poreču, palarni u Kopru itd. taj nebuči niti pravi izgredje; taj narod bi se odmah nagodio našim narodom, kako se to i obistinjuje svaki dan, gdje dolaze skupa naši ljudi s takvim narodom. Najmanje pak se može reći, da je narod u Puli sudjelovao kod barbariskih izgredja u sabornici, dočim se vidi i iz same gorispolnenosti obtužnice, da su to bili ljudi skoro izključivo tuđi Puli; ljudi, koji su zapustili svoje gladne postojbine, da se u Puli nasiče hrvatskog i cesarskog kruha. A otkuda toliko podvijaljost u ljudima, koji bi moralni davati dobar izgled svojim suzumjikom?

U prvom redu toma je kriv edgoj talijanske mladeži, a zatim nebij primorske vlade, da stane jednou na put talijanskog barbatstvu i talijanskom iredenzizmu. Za tričansku i koparsku gimnaziju danas vrijedi načelo, da se moraju stvarati žestoki Talijani, bez obzira na to, da li će biti i naobranči. Prvi avjet jest u tih zavadih: talijanstvo, sve drugo je tek drugone vrednosti. Pa kako nismo čuli niti čujemo popa talijanskoga, koji bi u pro-

oruje i prelati se Haynau i Jelaciću banu, koji sa svojim Otočanima najviše doprinese, da se ugarska kralja još ozdrži na glavi našeg prejasmognog kralja.

Nije kud kamo: svi povjestačari, ma i najprotivniji hrvatskomu narodu, jednočasno kaže, da su Hrvati u Italiji i Ugarskoj god. 1848 i 1849 održali najsigajniji međjan i svojom krvju ugušili svaki prevariti pokret, jer vjerni Hrvati žarko ljube svoga kralja; a to su i djelom po kazali u više navratak, obraniv carsko prijestolje od nasrata domaćih i izvanjskih dušmana.

Ali na žalost što vidimo! Prošle su godine 48na i 49ta, u za udarje što dobitje Hrvati? Progonstvo, sužanjstvo, za-nikanje njihovih prava. Uz najvršće obećanje prejasmognog kralja, da će Hrvati po-lučiti svoju državnu neodvisnost, oni su znali što da čine i dangubili se hodeć amu-pridant na milost i nemilost madjarske tamo bez stanovitoga cilja; propuštal se samovolje, jer je to stari grieb, da je do najbolje prilike, da carska vojska hanomet-sada Austrija uvjek podlegla volji Pešte, potice ugarsku, te da se ovjenda u mali. Je li se nikad dogodilo na ovom svitu, dana najsigajnijom pobijedom. To se dokazuje da bude pobijediti (dobitnik) izručen u činjenicom kod Altemberga i Haimburga: "ruke svog prudobivenoga neprijatelja? Jest, tu bi bila smrtna, uništena sva ugarska: dozdrođeno se u Austriji nakon 60 godina vojska, još na 16. decembru, da se pustilo Godine 1849. Hrvatska oružjem predobila iznesti "osnovu Jelacićevu"; ali Nieuwi je ugarsku i stvarila ju pod posluk svoga iznomo u Beču toga nisu dopustili, da ne je zakonitog kralja, a godine 1898 Hrvatska

dopane sva slava jednoga Hrvata. Pa zato

taj desnetni rat, koji po propisu učinjenom u premještu god. 1850 zavije crne 25 biljada odovica u Hrvatskoj, Slavoniji, Banatu i Erdelju, svrši se tek na 23 augusta god. 1849. porazom čitave ugarske vojske, pošto nije glavni vođa general jeziku; a ne čitata ni hrvatskih, jer ni Görgy, obokljen od svake strane kao jeziku, pak s toga neznote što se događa

povjedi rekao Talijanom, da moraju Slaveni smatrati ljudima i svojom kršćanskim braćom, tako neima niti talijanskog profesora, koji bi uljevao u dušu mladića ljubav do nas, a mladić videći što čine drugi naobraženi "divljadi", nemože nego da ih oponaša.

A vlasta? Mi bi mogli gorkih napisati u tom pogledu, ali kažemo očito, da se bojimo c. k. državnoga odvjetnika; sa svim tim moramo reći, da se vlade u Primorju dopustile svojim nehajem, da su se stvari tako zaostrije, otkad su se Talijani postavili na stanovište ekskluzivizma, a istodobno i na stanovište prezira, podleg napadaju i divljačkih izgreda.

Videant consules!

Carica i kraljica Jelisava.

Kako smo već javili u zadnjem broju prenosenje je mrtvo tielo sa kolodvora noćju u svećenom sprovođu u carski dvor i to u dvorsku crkvu. Tu bljaje na sjajnom odules izložen u petak i subotu do podne. Na hiljadu i hiljadu naroda posjetilo je tom prigodom dvorsku crkvu, da bar jednom vidi, ako i u tenu затvoren, ljubljenu Vladariću.

Sprovod i pogreb.

Strogo po dvorskem propisu obavio se sprovod i pogreb Njez. Velikanstva carice i kraljice Jelisave.

U suboto poslije podne nešto prije 4. sata krenule iz dvora strani vladari i članovi vladalačkoga doma, koji su se prije sakupili bili oko cara-kralja, put kapucinske crkve.

Služinsko osoblje nosilo je žalobne livre. Svi dijelovi konjske opreme bili su crni, kožje crninoš prevučene, a vedičnom su polje bili vranci zapregnuti.

U kapucinsku crkvu vozili su: kraljica-udova nadvojvodinja Štefanija sa klerikom nadvojvodkinjom Jelisavom Marijom, nadvojvode Franjo Ferdinand, Oton, Ferdinand Karlo, Ljudevit Viktor, Josip

u našemu carstvu. Nu pak čujte što vam hoću da kažem.

Medju pokretačima ugarskoga ustanka godine 1848. glavnu ulogu igrao je i neki Juli Andraszy. Ovaj, kažu historičari, bio je osumnjičen, da je učinio urotu (attentat) kako da bi oteo krunu madamom našem cesaru Franu Josipu, i s toga obtužen bijaše radi veleizdaje (alto tradimento). Vladar tražila, da ga uhvati, ali na vreme (eh! znaju dobro revolucionari dignuti pete) pobegne i zakloni se u Englezku. Osudjen na smrt, a nemogav vlast imati ga u ruke, njegova slika po krvniku (boju) bi izpaljona. Usprkos tomu njegovi sumišljenici, koji stojeći uz bok našeg cesara, znadoće tako dobro stvari urediti, da ga car pomilova, te već godine 1877-78 vidisemo, da je prvič ministrom Njegovog Velikanstva našeg kralja i kancelarom carstva. A bogme znali su oni da madjarske strane što rade, i uspijeli su kao da nema u carstvu od 30 milijana stanovnika, vještijega boljega vojnika za savjetnika svjetle krunu od jednoga Andraszy-a, i kralj, predobri naš kralj ga pomilova i imenova ga svojim prvom ministrom i kancelarom. I zašto sve to? Jer je Andraszy bio Magiar. A da je bio Hrvat, ne bi mu se bilo oprostilo, kako nisu oprostili našim mučenicima Žirinskiom i Frankopanu, kojima su Niemci odrubili glave u Novom mjestu blizu Beča jedino radi sunnje, da su sasnovali urotu dogovarali se s Turcima. Ali da si ih saslušali, nije Niemcem bilo dosta, nego posli 200 godina kruju nam i ne daju nam njihove kosti, da ih sahranimo pod hrvatskom zemljicom. Ta, bili su Hrvati!

Izlazi svakog četvrtka na cijelom arku. Izuzam 14. julija, 18. avgusta, 8. septembra i 8. novembra.

Dopisi se nevrataju ako se natiskuju.

Nebiljegevani listovi se neprimaju. Predplatnički i poklarinjeni stajci 15 for, za seljake 22 for, na godinu Razmjerno 10% 25, i 1 x za pol godine. Izvan carevine više postarina.

Na malo jedan broj 5 nov.

Uredništvo nalazi se u Via Far neto br. 14.

Angust, nadvojvoda Ferdinand, veliki vojvoda Toskanski Franjo Salvator, Leopold Salvator, Ljudevit Salvator, Petar Ferdinand, Friderik, Karlo Stjepan, Josip Eugen, Rainer, Ernest, vojvoda dr. Karlo Teodor bavarski, princevi Leopold, Gjuro i Ljudevit, nadvojvodinja Marija Valeria, bavarska princeza Gisela; nadvojvodkinje Marija Josefa, Marija Terezija, Marija Annunziata, Jelisava Alica, Izabela, Klotilda, Marija, Marija Immaculata, Marija Kristina, Marija Reineria, Blanka, bavarska vojvodinja Marija Jelisava, supruga vojvoda Karla Teodora.

Njekoliko časova prije 4 sata, u trenutku, kad je zaječalo prvo žalobno zvono na dvorskoj župnoj crkvi, izšla je na dvorskog vrata žalubna kočija, u kojoj su bila upregnuta dva vranca. Duboko potreseni vladar krenuo je prema kapucinskoj crkvi. Sina je uzbudjenost vladala občinstvenom. Bojažljivo i suzni je očiju svatko nastojao, da ugleda vladara.

Sve je jecalo. Mužkarci stajahu od krite glave. Njemački car i car-kralj Fran Josip vozili su se u poslednjoj kočiji. Mirno i sabrano gledao je težko izkušani vladar pred sebe: heroičkom se je odvraćača borio, da svlada svoju duboku žalost.

Kad je vladar pošao u kapucinsku crkvu, krenula su izpred dvorske župne crkve i mrtvacka kola sa zemnjim ostatcima kraljice Jelisave. Poslije ovršenog blagoslova zaputio se sprovod prema carskoj grobnici.

Vani počeo zvonjeti svia zvona grada Beča, navještajući početak žalobne svećenosti. Na celu stupala: svećenstvo, članovi magistrata i zemaljskoga odbora i visoki dvorski dostojanstvenici. Sad su sledila mrtvacka kola, u koja je bilo 8 vranaca upregnuto.

Niema je bol obuzela množtvo, koje se odrike glave sa strahopocitanjem klijana mrtvog carice-kraljice. Pokleknuti nije moguće. Ženske i mužkarci glasno plakaju. Pred crkvom dočekao ih je: stolnici knez nadbiskup dr. Gruscha na čelu svekolikoga dvorskog i metropolitanskog svećenstva, više nadbiskupa i biskupa.

Vrhovni meistar ceremonija, gr. Hun-

Neposrednim, čini mi se, kancelarom prije Andraszy-a bijaše neki inozvanac, tamo iz Norveđe, po imenu Beust, koji bijaše upropastio dva kraljestva. Ovaj bi izabran namjerom, da racipeći u dve polu našu monarhiju, a da Ugarska postane neovisna od Beča; i poslo mu to za rukom stvorivši ovaj nesretni dualizam: Sto je očito nepravica prema drugim narodnostima, koje sačinjavaju naše carstvo. Dostignuo Ugarska svoju autonomiju, dala se je ona sa svim silama, da podjari Hrvatsku, ou Hrvatsku, koja je najveća državnička, a u Hrvatsku, koja je Njegovo Velikanstvo, batinilo od slavnih svojih pradjeđova. A kad smo na tom, da se naš govor kreće okolo godinah 1848-49 uzdržati na posvećenju glavi našeg cesara i kralja našakutnu onu krunu, koju je Njegovo Velikanstvo batinilo od slavnih svojih pradjeđova. A kad smo na tom, da se naš govor kreće okolo godinah 1848-49, kad je vojska morale krenuti u Italiju i Ugarsku, vredno je, da znate što i kako je pisala naša vlast hrvatskomu narodu u Istri. Pismo (manifest) objelodanjeno na Istrane god. 1848, oti vlasti tiskano u vladinoj tiskari (stampariji) vili doslove: da bude Istrani Slaveni, i da se opre Ta-lijanima. Zemlja (Italija), koja vas vabi (mami), nije vašeg jezika. Kad bi se vi dali Talijanima u ruke, oni bi vam za koju godinu u školam i uredima sve talijanski napravili. (A to učini Austria i prije i posli. Op. ured.) Naš premili cesar vam je obedao, da se jezik svakoga naroda imade čuvati i štovati, za to u 200 godina kruju nam i ne daju nam njihove kosti, da ih sahranimo pod hrvatskom zemljicom. (Slidi).

Različite vesti.

yady, dao je znak, da su članovi vladaka doma i strani knezovi na ulazu. Grobna tisina zvijada. Cara-kralja, kao što i članove vladalačkog doma dočekao je kod ulaznih carskih vrataj, častni oči kapucini, te ih odvedeo u rešektorij, prepušćen činom, gdje su se već bili sa-brali strati vladari i knezovi.

Car je ušao u kapucinsku crkvu s carem Vilimom o desuci, te se je pobezno naklonio i klepio pred oltarom, puštajući cara Vilima, da stapi napred. Za tim je vladar pošao k svom kleplatu; a isto tako zapriješe se i ostali vladari i knezovi k svojim mjestima. Neprisredno izara stupnju nadvojvodkinje u dubokoj crnini, ulazeći po dve u crkvu tako tih, da se je jedva čulo.

Uz cara Franju Josipa sjedili su: car Vilim, princ-regent bavarski Luitpold, saski kralj Albert, rumunjski kralj Karlo, srbski kralj Aleksander, tuljanski kraljević Krunel i veliki knez Aleksandar.

Cim je dovr zauzeo mjesto, zazvono je zvono sa zvonika te je lisa odnesen postavljen na odar. Nj Veličanstvo stajalo je za ciele ceremonije blagoslova. Kad je lisa unesen u kapucinsku crkvu, car je upravo na nj svuj pogled te ga nije skinuo odanele za ciele ceremonije. Kad su hosti liši izpred cara Vilima, on se je duboko poklonio.

Kad je kardinal-nadbiskup Gruscha sam duboko gnut, zapjevao mis-tere prekienu svetčanu šutnu, svu su prisutni bili silni potreseni. Često se je jecanje i siedi, ozbiljni muževi orosile rdi sazama. Iz sredine najjuže rođbine, gdje su sjeđile prejasma pokojnicike kćeri, nadvojvodkinje Gisela i Marija Valerija, čulo se je tih jecanje.

Poslje blagoslova lisa je dignut i ono, neš u grobnici. Sad se je čuo iz gospinske grupe opet pridružiti jecaj. Car je podigao ruku nad i obrisao suzu.

Sad je naduvao vježbi čas, najgori od sviju. — čas opreštaja.

Dvorski službenici podgođe lisa s odrda da ga uz prstaju kapucina z bakljama odnesu u grobnicu. Pontifikat išao je sa svećenstvom sprida. Njeg. Veličanstvo odpratlo je druzice svoga života u grobnici. U grobu ci obavljen je posljednji blagoslov. Iz davora ne molitve predaju se vrhovni dvorski meštar prince Lichtenstein patrici gvardijanci ključ od lisa, te mu ga preporučuju na čuvanje.

Vladar je pošao preko stuba i zrcalnice, ne prije nego što je ušao u crkvu, ogledao se je još jednom bolno na mjesto, gdje je ostvario svoju najdražu, što je na svetu imao.

Pogled po svjetu.

U Trstu, dan 21. septembra 1898.

Obća žalost, koja je zavladala svim narodima Austro-Ugarske radi zlostavnog čina biesomučnoga Talijana, potisnula je političke dogodjaje u zakutak. Glavnija glasila pojedinim stranaka desnice carevinškoga vjeća udaraju u blage žice pozivajući njemačke obstrukcioniste na bratimsko sporazumljenje sviju stranaka u carevinškom vjeću. Bojimo se, da će taj glas slavenske stampe ostati glas vapijućeg u pustinji, jer skrajni njemački življivi hoće da gospodaju nad većinom nenjemačkih naroda bez obzira na to da li je to pravo i posteno.

Njeg. Veličanstvo izdalo je povodom smrti ljubljene carice i kraljice Jelisave slijedeće vlastoručno pismo na sve narode monarhije:

Mojim narodom!

Najteža, najgroznja kušnja zadela je Mene i Moju kću.

Moje Gospodje, uresa Moga priestolja, vjerne drugarice, koja bijaše Meni u najtežih časovih Moga života utjehom i podporom, — u kojoj sam Ja više izgubio, nego li to izreći mogu — neim više.

Uzasnja sudbina otela Ju Meni i Mojim narodom.

Razbojnička ruka, orndje biesnog fanatizma, kojemu je svrha uništenje postoećeg reda, dignula se proti najaplemenitijoj Gospodji pogodiv Ju u sjećaj i bezkrajnoj mržnji u ono srce, koje nije poznavao mržnje i koje je udaralo samo za dobro.

Usred bezkrajne болi, koja je zasmešila Mene i Moju kću povodom nečuvnog čina, koji je sav prosvjetljeni svjet užasom napunio, prodire najprije do Mene glas Mojih ljubljenih naroda, blažeći Moje srce. Dočim se ponizno klanjam božjoi odluci, koja Mi je toli težku i bezkrajnu bol do-sudila, moram se zahvaliti providnosti za veliko dobro, što Mi je preostalo: za ljubav i vjernost milijuna, koji Mene i Moje u času boli obkoljuju.

Na hiljadu načina iz bliza idaleka, od visokih i nizkih pokazala se bol i žalost za blagopokojnom caricom i kraljicom.

U ganutljivom suglasju odzvanja tužba svijuh radi bezkrajnog gubitka kano vjerni odziv onoga, što se u Mojoj duši zivila.

Kao što držim ja uspomenu Moje vruće ljubljene supruge svetom dozdanju sata, tako Njoj ostaje u zahvalnosti i počitanju Mojih naroda neprozoran spomenik dignut za sva vremena.

Iz dubine Mog ucviljenog sroca, zahvaljujmem se svima za taj novi do-

kaz pozrtvognoga saučešća.

I kad već moraju oglušiti svećani živukovi, koji su imali ovu godinu prati, to Mi preostaje uspomena na bezbrojne dokaze privrženosti i tople sućuti kao najdragocjenije uzdarje, koje Mi se je moglo pružiti.

Zajedničtu naše bolu obavija novi, iskreni vez oko prestolja i domovine.

Iz nepokolebive ljubavi Mojih naroda nećiprim samo okrepljeno čuvstvo dužnosti, da uztrajem u podijeljenom Mi poslanstvu, nego takodjer i nadu do uspjeha.

Ja molim Svečinjega, koji me je toli težko taknuo, da mi pruži jošte toliko sile, da izvršim ono, radi čega sam pozvan.

Ja molim, da On Moje narode blagoslov i prosvetli, da uzmognu pronaći put ljudavi i slike, na kojem bi uspjevali i sretni bili.

Schönbrunn, 16. rujna 1898.

Fran Josip. v. r.

Dopisi.

Iz Dubašnice prije nam 15. t. mj. Riedke čuje, g. urednike, glasove iz naših krajeva; ta nije niti čudno. Protivnici našen bezuspješne i uzašudne borbe proti narodnoj stvari, kada se svoje kvačnice povukuće, da i nadaju kuju i ruju proti svemu, da tako rečeno, što je posteno i pravo, u nadi, nebi li još kade svojom nemogljom desnicom poprimili kormil, i uveli nas u blaženju zemlji biele i nevolje. Dok je još živjeli, da bolje rečeno, životarla „Pravca“, vidješte i s naših strana po koji dopis ovoj, nu po izčeznicu iste, reč bi, da je nestalo i naših „pravci“. Ali nije tako. Njekoji od is ih šute — njekoji pametnici — pišu — postise „krivi“. Jer dok govore s nama, govore prati njoj i proti istomu zarečniku joj; dok govore s drugima pak, kiju ga u zvezde i hvale kao poznata rodoljuba one vrsti: „Ubi bene ibi patria“. Ži jo tebi domovina, uze se i dake za geslo naši dvoličnjaci. Drugi opet zadnje još vapije i uzdizaju! rjeđe d-đuse ali težke, šiju listom „Mattino“ i „Piccolo“ traže ne bi li ih još ova nedusjona braća bilo kako utjeliša.

Nu nije nam to na pameti bilo, da pišemo, već glavno nam bijaće, da Vam napišemo par redaka o našoj veselicu, koju su obdržavali naši dјaci uz pripomod naših njekojih rodoljubnih gospodjica učiteljica i gospode učitelja u našoj školi d-đe. Predstavljalo se de duže već dvije godine, nu nikad se ništa osim zastora proskribilo nije, i sve to radi taga, da se dade podpora hrv. čitaonici, o čvjetanju koje ne možemo se baš povrhlati. Ta mora da bude tako. Godine lože, ljudi ne mogu da izplatite niti ono malo članarine, a oni koji bi to mogli, nisu ni članovi čitaonice. Sada tek zadržala si mladež dobivenu svotinu, da za čitaonicu štrogod nabavi. Znati bo valja, da mora naša mladež svaki put, kad se predstavlja, sve potrebito iznajmiti od domaćih ljudnih osoba.

Veselica je izpala vrlo diepo kao što smo to i očekivali od vredne mladeži. Svi su osvjetljeni lica. Istina, nit je bilo tamburina, niti pjevanja, o čemu kod nas do sada niti govora može biti, no ipak divljem vještstvu izvedenim žaloigrami i deklamacijama posve udovoljilo se prisutnom občinstvu. Posjetila nas među ostalima lipa, četiri dječića svedenici i učitelje, pa i izdaleka, koji ne štediše truda, a da vide i čiju našu rodoljubnu mladež — žemljake. Koji se pak ne odazvase pozivu osobno, sjetiš se propisovali po koju darak, tako naš dični starinu Dr. Dinko Vitez, kao uvjek tako i sada nije mladež za boravio, a nijesu zao-tali ni drugi, tako preć gosp. pop Ivo Šantić, kanonik u Cresu, velenac gosp. Dr. Dražić liječnik i M. Č. gosp. Andrija Juranić, duhovni po-moćnik u Cresu, kojim svima budi izrečena iskreno hvala.

Nakon predstave potrajava je zabava sive do kasno večeri; kući pon-sao je svatko-sladjku usponu na krasnou uspju zabavu.

Iz Rieke pišu nam 16. t. mj. Neškoj naši narodnici, koji su bili dosadili

da je naša čitaonica osamljena i da smo u njoj opasani tobobi kinezom zidom, u družtvu sa vladinim ljudi iz Sušaka mješali su i mutili sa medju članovi tolliko, da je na velikoj skupštini protroši u odbor vredna ljudi, koji su zahtijeli ići pokloniti se guverneru. Deputacija je isla k njemu, a on pak na 2 veljače ove godine povratio je posjet: primili ga pristojoči čitaonica a skoro su i n-koji sveti Tome vjerovali, što su nekoj članovi tvrdili, da će iz onog koraka, naše stvari na Rieci krenuti na bolje: da ćemo imati pučku školu, da ćemo dobiti neškoj iščekala zastupstvu itd. To je naš Jevrej gvorio svakomu, koji ga je ga htio slošati, mahanao stupom i rukama po Adamčićevom trgu kamo mahnut od zadovoljstva.

Na prvi t. mj. izasla je na Sušaku „Hrvatska Sloga“, tjednik sa jako umjerenim programom. Riečki novine o njoj nisu do sada niti pisnile, ali „Gazzetta del Popolo“ vladin list (koga Riečani niti ne čitaju) da pogledi malo Riečane, ona je prva pod naslovom „La redenzione di Fiume“ napunila uvdom članak sa ruglom i izsmjejavajućim na Hrvate i hrvatski jezik, tvrdjeći, da ordje svaki govoriti talijanski i madjarski, a nimalo hrvatski, upravljati i srednjim, a nimalo hrvatskim probitkom slovenskočuvačanstva pokrajine.

U slijednici od ponedjeljka bio je prisutan i novi knez nadbiskup za svu slovensku zastupnicu. Neznamo jošte pod kojim su ujeti slovenski zastupnici Goricki stupili na novo u zemaljski sabor.

Prvi slijednik občinskoga zastupstva u Višnjanu. Due 3. t. mj. sastalo se novo izabrano zastupstvo očine Višnjan na prvi slijednik (iza konstituiranja), da razpravi tekdu poslove. Prisutni bivaju svi občinski zastupnici. Načelnik predstavi na kon pročitani zapisnik zadnje slijednice novoga tajnika u sobi g. Palatiničića. Zatim se prešlo na dnevni red.

Zastupnik Dr. Ole p-ja načelnika neka daje pročitati zapisnik zadnje slijednice staroga zastupstva. Načelnik mu odgovori, da toga nčiniti nemže, jer toga zapisnika nije među spisi našao.

Zastupnik Gašparini Ivan Gržina pro-

govori najprije hrvatski pak talijanski o

predstojecem imenovanju župana za pojedine porezne občine.

Na to nastaje zastupnik Dekleva iz

Markovca te prosvjeđuje odlučno proti tomu

što se u zastupstvu govori hrvatski, čega

da nije do sada nikada bilo. Tomu novopečenom Talijanu odobravali su silno ujegovi dragovi i običinstvo na galeriji.

Zatim je izšlo iz dvorane 10 zastupnika i občinstvo sa galerije. Ono što se nije poduđao izreći njeđan pravi Talijan, rekao je naziv Talijan Dekleva iz Markovca.

Ovi se stekao zaista vječnu slavu za talijanstvo Istra.

Slijedeća slijednica imala se obdržavati koji dan kasnije, te očekujemo — od tamošnja prijatelja, da nas o tečaju iste obavistiti izvoze.

Glavni skupštinu obdržavalo je prošle nedjelje talijansko političko društvo za Istru u gradu Cittanova. Ako nam prostor lista dopusti svratiti taj pol. društva, osobito na ovu skupštinu taj pol. društva, osobito na dragocjeno priznanje njegovog predstojnika o tuđem elementu (carska monarhija) u Puli, koji bi mogao promjenti narodne stane odušovače tega grada — kad bi to bio?

„Mattino“, ne „Il Mattino“ iz Trsta, nego „Mattino“, koji izlazi u Rimu, u sredini Italije, piše ovo što donosimo u prevođu iz „Nove Frese Presse“ (1219 jutra je izdanje): „Boje je biti rodjen Samorje, nego li kao Talijan morati gledati nemodan obezplašivanje i razpadanje svoga jednom toli slavnoga naroda. U posljed-

Franjina i Jirina

Fr. Či da su lovrenski talijani paricali nekakvu fraju?

Jur. Aj nisu lego Rečani.

Fr. Kako to?

Jur. A lepo. Kada se shodi rečkim Talijanom malo kameđijat, al kada bi se radi našokat domaćega, pišu va Lovrancu, neka Lega parica fraju.

Fr. Ča je temu tako?

Jur. A tako tako; tor na fraju prida skoro sami Rečani; oni pošalju svoje bandere, daju svoj beić i se čaj za potrebu.

Fr. Tako ti mane reci, onda je lahko Lovrancem frajet.

nih četiri godinu bio je život četiri plemenitih, nedužih ljudi talijanskim božđem uništen. Mi (Talijani) nesmijemo već reći, da anarhisti ne imaju domovine. Nećemo se oteti tvrdom udesu. Prolivena krv pada naši (Talijanom) na obraz. Mi moramo priznati, da su Caserio, Angiolillo, Lucheni proizvod naše jedva popravljive etičke propasti. S toga nije neopravданo, da smatramo njihovo pokvarjenosti na naš obraz pada, i našim celom daleko viđu znak usjeća. Mi neklevetemo našu domovinu; prava je istina, da naš puk u njezinoj težkoj borbi za obstanje svim se žilju nagurnjim podaje, za koja je ljudska narav sposobna. Naši zemljari putuju svake godine u tudjinu, gladiju, utučeni dusenjem, slipećom, neuvadni i nespособni, da računaju na svoju snagu i da ju često uporabe. Među njima dobiva anarhiju i stalno svoje ubojničko vrudje. Jučer su žalovale Francezka i Spanjolsku; danas je red na Austriji, naštem vjernom savezniku, a tiv je opet pripadnik našeg roda. Kad ćemo olgovornost za tu smrtonosnu podpunkt osebiti? Kad ćemo se kačno uveriti, da ne smjerimo težiće za drugom prednosti, nego za onom budežetu ako neuspremo sve sile, da izbavimo naš puk iz stanja gruboga neznanja i cudenje propasti?

Ovo talijanskom listovom Istru i u obče Primorja na razmišljanje i uvaženje! Iz Vižinade pišu nam 18. t. m. Podavnom običaju bila je i letos dne 15. avgusta t. j. na Veli gospodjstvu srećanu sv. misu na božjem polju nedaleko od našega mjesto stana.

Pod sv. misom pobirao je uviek crkveni poslužnik milostinu, što bi on uviek do ovoga ljeta pitao u jeziku pokuš, u hrvatskom jeziku. Kod zadnje svecanosti nije ta poslužnik pitao milostinu nikako, a kad ga je netko upozorio zašto ne pitpa milostinu po starom običaju rekao je, da ju hrvatski pitati neće.

Nekto ga je valjda savjetovao neka hrvatski milostinu nepit jer bi se tim uveličili nazivi T-ljani, pak je on radje prepustio pitati milostinu nego li da zadovolji puku i davnom običaju. Eto kamo vodi strukt naših talijanaca!

Talijanska razprava sa Hrvati pred okružju sudom u Rovinju. Od tamo pišu nam koliko: sledi: Dne 15. t. m. obdržavala se razprava u gradjanskom poslu u Rovinju. Obje stranke govore samo hrvatski. Zastupnik je ina dr. Ghira zahtjevao je, da se razprava vodi talijanski pozivom na §. 14. ital. postupka. Sud je odbio taj zahtjev, jer taj §. bježi za Istru preinacen zakonom god. 1883. Tada je dr. Ghira zahtjevnu tunica za hrvatski jezik. Sud je zahtjev zadovoljio, jer član sudjelujućeg sudbenog dvora nije bio vješt hrvatskom jeziku.

Tako se eto u Rovinju držala razprava posređovanjem tunica u poslu, gdje obje stranke i svijetlosti neznađu drugog jezika, do li hrvatskog. Tunacem je pa bio g. Moscarda, koji nije bio u stanju a niti dužnost, da prevede hrv. izjavu odjvetnika zastupajućeg jednu stranku. Time se pretvorila u talijansku razpravu na sudu kod kojeg je 7—8 sudaca usposobljenih i vještih hrvatskih jeziku. Govorilo se, da su ti sudci bili pozvani u Rovinj u svrhu, da se bule mogu bar ovijje držati razprave i u hrv. jeziku.

Taj slučaj nas uči, koliko je u tomu istine. Stoji činjenica, da docim su nam pozivom tih sudaca u Rovinj posve poitalijanili kotarske sudove u pokrajini, u Rovinju se neće ništa u boljšo, izim se kad i kad podkrade koja hrvatska odlučica.

"Der Süden". Uprav je izrao br. 6. ovoga je linoga glasila u njemačkom jeziku za interes hrvatsko-slovenske. Sadržaj lista vrlo je zanimiv i bogat. Lisi, "Der Süden", koji su počinili gg. zastupnici slovensko-hrvatski u carinskom vjeću, jedini je pravi i nadležni tunac interesu i težnja hrvatskoga i slovenskoga naroda. Uz to je časopis "Der Süden" dosjedan pristupa i borac za slavensku uzajamnost, koja nam junci, da će se naši narodni ideal prije ili kasnije ipak oživotvoriti. Osim toga imade "Der Süden" zadužu, da temelju istine i prava upozorno tudinu sa našim omladjajima i težnjama, ter da pobiju neistinu i nepravdu, koju o nama svigdje šire neprjateljski nam listovi židovsko-njemački i madjarski itd. Na nuna je, da osiguramo obstanak ovoga neustrašivo borca našeg na publicističkom polju, te da njemu pruzimo i sredstva za ojačanje i potrebni razvijat. U hrvatskoj imade kod inačinih obitelji, u kavanskoj gostoništvo itd. još silešiju svakojakim "Presse", "Tag-i Volksblatt" i "Zeitung" bacimo ovaj čitavsko-njemački otvor na polje i predplaćujmo se na "Der Süden".

Djoba občine Pomjan. U zadnjem sajedaju istarskoga sabora od talijanske občine prihvaćena zakonska osnova o djelu občine Pomjan zadobila je Previšnju potvrdu. Uslijed te osnovne dijeli se sadašnja mjestna občina Pomjan u dve mjestne občine, i to Pomjan i Marezige.

Pod občinu Pomjan spadati će od sada ove porezne občine: Pomjan, Smarje, Gažon, Krkavce i Kostabona. Pod občinu Marezige porezne občine: Marezige, Truske i Boste.

Istarski talijanasi, dotično njihova saborška većina nuda se, da će, kad nije mogla zavladata s starom vjestom občinom Pomjan, dobiti u svoje ruke barbrata sa bratom, otca sa sinom, on je na jednu od ovih dva novih, no mi se često nadamo, da su se gospoda Talijanasi luto prevarili u svojem računu.

Krstić proti Arbanasom. Prigodom Krstićevog sastanka u Matuljih dne 15. avgusta o. g. izjavio je Krstić nekolikini, koji ga interpelliraju za mnogo stvari među ostalim glupostima i sličecima: "Prirodno mojeg zdužnjeg boravka u Arbanasih i uživaju sam Arbanasima samo to, da prestatim se izdavanjem lista, podnipošto pako nisam izjavio, da oponišem sav svoj dosadašnji rad i da neću više raditi na uštrbu hrvatsvatu u Istri. Čudim Vam se inače, gospodo, kako se možete u obče pozivati na Arbanase kad su svr prigodom gori spomenutog sastanka u Arbanasih izjavili, da je njima svećedno, dali je u Istri zastupnik Bartoli ili Loginja. Za tiv pozivam se na svjedoke g. don Ivi Prodanu, redniku, g. Antunu Vukčiću, krčmaru i na g. L. P. Itlju, trgovca u Arbanasima".

Poznavajući Krstićevu prošlost, njegev rad i beznačajnost nimalo se nismo začudili toj njegovoj tvrdnji, tim manje, što nam je malo pred tom tvrdnjom prisazio, da je Hrvat dušom i telom a biti četvrti sati iz tog, da u njemu neće slavenska, već arbašanska krv.

Poznavajući s druge strane Arbanase kao poštene i odnesljivljene Hrvate scime, da nije pravdno, da se o njima u svijet po jednokrvnom njihovom bratu takva laž i ljeaga, pa ih ovime upozorujemo, da pozovu Krstića na rad i odgovornost.

Nekoliko: Za istinitost navedenih Krstićevih rječi jamče: (Slike podpisi, koji se nalaze u našem uređaju i na zahtjev možemo je svakom poštenuom čovjeku pokazati Op. Ured.)

Pred Krstićevom rada. U predzadnjem broju "N. Sl." običasno, da ćemo se još povratiti na matični tabor u Matuljih i na njegove faktične i eventualne posljedice, pa eto nas, da izvršimo svoje obećanje.

Dok nije došao zloglasni Krstić u našu lijevu Kastavtinu, vladaju je mir medju pokom, međusobne ljubav i štovanje viših, napose naših crkvenih i svjetskih poglavara. Svećenika se je držalo svećenikom, učiteljom, činovnikom činovnikom i svakoga se je štovalo onako, kako je to njegov stolik i zauzimanje zahajevao. Njapose svećenik je vredio mnogo u očima naroda. On mu nije bio samo dužni otac, već često i sjetovni savjetnik i vodja. Njegovo imenje i savjet vredio je više nego onaj budikog svjetovnjaka. Njegova rječ crkvi nije padala na kamen, već u srca, pa je nosila obilat plod.

Svjetske poglavare i oblasti poštovalo je strahopodrijetlom; imade, ili da se bolje izrazimo, bilo je pred par godina u našoj občini staraca, koji su mnogo putali na Voloskom, ali gđe je sud, toga nisu znali. Međusobne maleme razmireve većinom se je rječevalo onako privatno bez sudaca i advokata.

Što pak vidimo danas? U nekojih stranah občine na staru slogu, međusobno štovanje i ljubav izčeznuće su da ih nici nije bilo; brat miri brata, otac sin je gleda, kako bi mu veću stetu nudio; oblasti i njezine činovnike ignoriraju se, učitelje i svećenike gleda se prezorm, njim se pripišuje kojakakva unisljena nedjela, predbacuje im se nepoštene i zlobi, psuje im se Bogu i svatca itd. U nedjelju se neide više onako mnogobrojno k svesti misi, ili ako se i ide, dodje se iz dugog časa, te mjesto da se ide u crkvu, stoji se pred crkvom u živabnom razgovoru o kojakakvim stvarima.

Tučnjave, prokljanja i pršovanja su na dnevnom redu, napose nedjeljom uz čušu vina. —

Pitamo li se, gdje je i koji je glavni uzrok toj nesreći? Da li su oblasti to sakrivile, ili učitelje i svećenici ili tko drugi? Nećemo ovdje pjevati hvaloslovje ni oblastima, ni učiteljstvu, ni svećenstvu, ali moramo o ovim putovima napose reći, da ujedno više svoje velike dužnosti i u skoli i crkvi i izvan jedne i druge. Što

se tiče oblastih, izaknuti ćemo samo to, da su one doprinijele tomu zlu i to neposredno time, što su pustile, da se to zlo uvađa, te što nisu iz prve početke poduzele oštve mjere proti onima, koji su kriji tomu zlu. — Nastojati ćemo upraviti to svoju tvrdnju.

Kamen smrtnje i užrok celom tomu zlu treba pak da traktiru neđe druge.

Junačina Krstić imat će za mnoga svoja djela odgovarati pred Bogom, a nećemo pugnjeti ako uživimo, da će i za gori izaknuto zlo. On je začeo, došav u Kastavtinu, širiti mradju neuki narod ne-

zdrave pojmove, on je začeo svajdati bratrat sa bratom, otca sa sinom, on je načelo narod nepoštovati zakone, povratio i mrziti svećenstvo i svakoga, koji mu nije bio po volji. U svojem smradnom listu načinio je naše vredne zastupnike, naše svećenstvo i učiteljstvo, občinske poglavare i inače zasluzne i poštene ljudi predbacujući im kojakakva nedjela i varajući narod, da rade s njegovim novcem, a samo za svoj žep i svoju korist, da ga "prodaju", izdati itd. Njegovo glasilo prolazilo je cenzuru, košto i druge novine, na koliko se sjecamo, nije bilo nikad za-

prijedno. — Uprava "Narodnog Lista" —

Zadar poštanskim checkom sakupljenih u Dalmaciji i po njem već oglašenih . . . f. 53.30

Nakladna tiskara Antuna Scholza

— Zagreb od uprave "Hrvatske Domovine" sakupljenih i oglašenih kroz god. 1897. . . f. 241.77

Gdjica Emilia Osojnak, blagajnica ženske podružnice u Mihotićih

dio članarine . . . f. 10.74

Gdjica Lina Jeuko — Podgrad sakupljenih pri crnoj kavi i jagodicach . . . f. 1.65

te predanih njoj od:

a) Rajka Logar iz Pregaria mjesto kriješa na predvečer praznika sv. Cir. i Met. . . f. 1.—

b) Tihomila Jeuka iz Podgrada od fotografija sakupljenih . . . f. —65

Gdjica Ivanka Osojnak, blagajnica podružnice u Mihotićih

članarine . . . f. 25.50

a) kao dara . . . f. 1.—

U najnovoj prigodi za ljetno stajovanje između g. prof. Rešetara i gosp. Petra Prskica kućevlastnika u Opatiji obojica

suglasno daruju družbi prijorni iznos . . . f. 10.—

(Konac sledi.)

Otvoreno pismo.

Poglavitom gospodinu Alojiju Faziani, c. kr. kot. poglavara kano predsjedniku c. kr. kot. školskoga vjeća u Voloskom.

Već dala vremena proni se glas u kotaru, kojim vi upravljate, da je jedan od Pačkih učitelja Vašega kotara počinio tako nemoralan čin, da ga na ovom mjestu niti spomenuti nećemo.

Na taj čin čin čno je c. k. kot. školski nadzornik g. Uršić, koji je vam nepredvremeno podređen.

U interesu javnoga morala i radi ugleda našeg čestitog učiteljstva, pitamo Vas, poglavari gospodine, da li Vam je Štrogod poznato o tomu zločstu, i ako je, sto ste do sada učinili, ili što kante učiniti, da se napravi stanja sablazni i da se zadovolji težko povrijeđenom čuvenstvu jednog dijela pučanstva Vašeg kotara?

Uredništvo "Naše Sloga".

Listnica uredničtveta.

Gosp. X. + Y. M. Losinj. Nemogosmo da očekujemo nastavak života!

Gosp. N. N. Rieka. Vrlo nam je začedno što seljaci začo proti tomu dražiti našu listu. Ta nebiti primili ovakve priznaje — ako su opravdone-zagrebački listovi. Valjda se nevoje katalogi u bri nikomu: ako da, tad ih tjeraju. Sada imade hrvatski list na Španjaku: on će primati bre dobro utemeljene i pravilne priznaje, ali se drugdje postupalo. Čujemo, da se jedna visoka politička osoba, na upit jednog velikog dostojanstvenika izjavila, da se Krstića ne može preugovoriti u Kastavtinu, jer da je Cislajtanac. Pitamo mi tog visokog gospodara, zar je to jedini uzrok i zar kazneni zakonik ne poznaje pravost iz mesta, pokrajine itd. za Cislajtanu u Cislajtaniji? Svršavamo za sada sa opazkom: Neka pazi onaj, koji je za sva ta zla ovgavaru barem — Božu.

I z k a z

prinosa na ravnateljstvo "Družbe sv. Cirila i Metoda" za Istru tekom mjeseca srpnja tek. god. 1898.

Gosp. Fran Anakovic, župnik u Privlaci svoj mjesecični prinos za srpanj . . . f. 1.—

Gosp. Mihovil Barbić, kapelan u Poljanah sakupljenih u veselom družtvu na Petovo . . . f. 3.55

Listnica uprave.

Nepoznat u reklamantu — Pula — Polikarp. Vašu reklamaciju vratimo jer bijaš zatvoreni i obterećen glubom od 10 vč. Pismo, kojim se list reklamira, prosti je od poštiranja niti učinjeno, iako je vana na listu napisano: Reklamacija.

Nadjevi uplatiti za "Naše Slogu" p. n. gg.: B. P. Šola Rovinjsko 2. for. M. L. Lindar 5. C. A. Roc 2. B. R. Sušak 6. C. R. Crkvenica 2. B. J. Susnjević 3. L. Dr. A. Vatari Toplice 15. D. J. Jelsa 2. B. P. Pičan 3. J. M. Grobnik 5. V. i H. Sušak 3. R. J. Ž. Ž. revac 7.50. J. M. Novak 2. II. P. Maiši Losinj 5. D. I. Tinjan 6. D. Benkovac 10. M. G. Galečić 2. M. M. Opatija 4. K. S. Š. Pošta 7. G. J. Bogoslov 2. J. Dr. M. Kaprina 10. A. J. Oprtalj 3. J. K. Brčec — 40. Podgradska posjedulica u hrvatsinu za oglas 5.60. — 8. D. Dirac — 67. S. A. Podgrad 33. N. Ž. Krk 2.50. L. A. Pula 3. P. J. Vrbanci 3. P. N. Rieka 10.

Skladište pokućstva

čordke Aleksandra Kepi Minzi

Trst, Via Riborgo, 21 i Piazza vecchia br. 1

Skladište pokućstva i tapetarije svakojakih načrta iz vlastite radio-nice. Bogato skladište zrcala i svakojakih slika. Na zahtjev šalje se ilustrovan cienik badava i franko. Naručene predmete postavlja se na parobrod ili na željezničku postaju bez troškova naručitelju. Naručbe preuzimaju se za Istru i Dalmaciju.

Prave brnske suknene tvari

Jedan coupon (za 930 is dobre
3-10 m. dug, do- 4-10 is dobre
statan za muž- 5- is dobre
ko onjelo stoji 7-75 is fine
zavnu 10-50 is još finije)

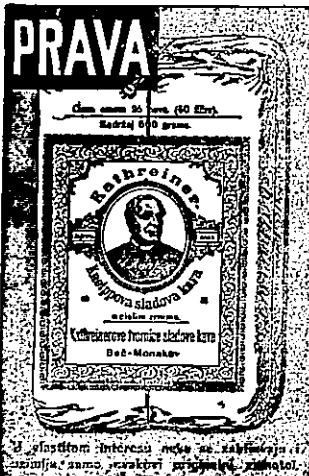
Jedan coupon za crne srušnike odjela for. 10.
Tvari za gorsje kapute, Šodes, Peruvijane,
Duskins. Tvari za državne i željezničke službe,
naftne Kamenarske i Chevlate itd.
razširili su tvorničke cene kao čvrsto, solidno
i vrlo dobro poznato

Skladiste tvor- **Kiesel-Amhof u Brnu**
ničkog suda

Uzerci naftava i frane. Peštijevske vjerne usorku.
Posor! P. n. obdinstvo upozorjuje da oso-
bilo na to, da stoje tvari mnogo manje, ako
se ih izravnaju sačinjeno nego li one, koje se po-
družuju trgovaca naftava. Trifka **Kiesel-
Amhof u Brnu** razširile sve tvari
uz tvorničke cene bez odbitka, što ga daju
kraćenjem, koji skidi silno privatnim strankam.

G. LIKAR

Gorici, Štefančićeva ulica broj 10
trgovac sa pisarničkim i školskim
predmetima te svakovrstne papirnate robe
uz najniže konkurenčne cene, prepo-
ručuje se svojim slavenskim zemljakom
najujudnije za mnogobrojne narudžbe

EMERI

jesu posude za kruh, konobu, vri, polje, vinograd, radio-
nici, tvornicu, ladju itd. mjesto kabla, brentače, vrča,
golde itd.

Uvjek su gotovi za porabu, čvrati su trajni, ugledni,
lakki te prikladniji za svaki posao nego li obične posude.

Dobivaju se na veliko i malo radiionicim tvrdke

Schiritz & Comp.

u ulici Commercia (trgovacka ulica) br. II u Trstu, na
malo također kod drugih trgovaca ovđe i u pokrajini.

Prospekt sa cimci razširile se na mlijet.

Na faležbi za njegovo
njeno zdravlje i bolesti
u Stuttgartu 1894.
naprednja odlikom
je poznatija. Njegova
čina i priznanja su
ljadani zahvalnicu
često posjeđuju i
član pravo i nešk-
dijivo sredstvo da gospodjemu i gospodi izra-
đeputata i hajnu katu i za zapreči odmali opa-
nje kose i tvarenje prista; ona propisuje
kod posve mlade gospode rast jakači brkova. Jamči
se za uspjeh kano i za neštetnost. Letnici 89 n.v.
petkom 11. ponzedjeljek 90 n.v. **M. Hoppe**,
Betz I. Wipplingergasse 1.

Zahvalnice!!

Štovan gospodine!
Zahvaljujem Vam, što ste mi tako
izvrstan lek proti kašlju i prsoboli poslali. Potrošio sam jednu boču
trputčevog soka, pa mi je kašlj i
prsobol skoro prestao. Poslužite mi
odmah još 3 bocice Vašega izvrstnog
trputčevog soka a uz to i 2
omota čaja proti kašlju. Sa ve-
štovanjem

U Divači, 10. listopada 1897.

Vaš zahvalni

JAKOB SUPPAN.

Trputčev sok (Spitzwegeich-Safte), koji tako izvrstno djeluje
proti kašlju, prsoboli, promuklosti,
težkom disanju pa i za stare bolesti,
dohiba se uvek svjež u ljekarni k Zrinjskomu, H. Brodjovin,
Zagreb, Zrinjski trg broj 20.

Neka svakog pazi na zaštitni znak, jer samo onaj trputčev sok
je iz moje ljekarne; koji ima na
boci sliku Nikole Subića Žrinjskoga,
bana hrvatskoga.

Cijena boci trputčevog soka sa
točnim naputkom 75 novčića.

Uz trputčev sok dobro je i gor-
ski čaj proti kašlju ravniti.

Cijena jednog omota gorlog čaja
proti kašlju sa točnim naputkom 55 n.

Jedno i drugo salje se svaki dan uz
poštarsko potužecje. Tko novac unaprijed
šalje, neka za tovarni list i kišticu 20 novčića
piraćuna.

Ljekarna k Zrinjskomu
H. BRODJOVIN
Zagreb, Zrinjski trg br. 20.

Cijenići gospodine ljekarniči!

Prije kratkoga vremena naručio sam
od Vas jednu boču pojedanih kreditskih
kapljica; ove su meni i mojim znancem
tako dobro djelovale, da Vam se moram
na tom dobroliku najstupiti zahvaliti.
Izvolite mi za moje znance još tri bocice
po 80 n.v. poštarskim potužecem poslati.

Modruš, dan 26. svibnja 1898.

Sa štovanjem

VID ZANIĆ.

Prave pojačene švedske kap-
ljice djeluju izvrstno proti svim
želudčnim bolesti, pravljaju pro-
bau, čiste krv, jačaju želudac.
Od ovih se kapljice izgube sve
bolesti želudca i crijeva, a dobije
se dobar appetit.

Treba paziti na zaštitni znak,
jer samo one pojačane švedske
kapljice su iz moje ljekarne, kojo
imadu na boci sliku Nikole Subića Žrinjskoga,
bana hrvatskoga.

Cijena jedne boci pojačanih
švedskih kapljica sa točnim na-
putkom 80 n.v.

Šalje se svaki dan uz poštarsko
potužecje.

Tko novac unaprijed šalje, neka
za tovarni list i kišticu 20 novčića
piraćuna.

Ljekarna k Zrinjskomu
H. BRODJOVIN
Zagreb, Zrinjski trg br. 20.

Naručiće, koje iznajuju 5 for. i
više šalju se franko.

Vrlo poštovani gospodine!

Moja žena ležala je tri mjeseca ed
trganja i kostoboli. Čim je dočela upo-
trjebljavati Vaše „mazilo proti kosto-
boli“ ustala je već za tri dana, pa se
nas hvata Bogu hoda. Zahvaljujući se
Vama na tom izvanrednom mazilu, osta-
jem

U Strance kod Stibice 12. travnja 1898.
sluga poštar

BARTOL LISIČKI.

Mazilo proti kostoboli (Fluid) je
veoma dobar lek proti trganju i
kalanju u kostima, rheumatiču, bolima u križ-cuh, proti prehla-
dam, kod propušta i t. d. Mazilo
ječa izmiješene žile, te krije starce,
koji pate na slabosti nogu.

Svaka boca mora biti provi-
đena sa zaštitnim znakom t. j.
slikom Nikole Subića Žrinjskoga,
bana hrvatskoga, jer samo ono je
mazilo iz moje ljekarne, koje taj
zaštitni znak na boci nosi.

Cijena jedne boci mazila proti
kostoboli sa točnim naputkom 75
novčića.

Svaki dan se uz poštarsko po-
uzeće razaslije. Tko novac unaprijed šalje, neka
za tovarni list i kišticu 20 novčića
piraćuna.

Ljekarna k Zrinjskomu
H. BRODJOVIN
Zagreb, Zrinjski trg br. 20.

U ljekarni TOMAJA nasljednik

ZAGREB
Ilica br. 12

A. WININGER

ZAGREB
Ilica br. 12

dobivaju se osim ostalih liekova nekoji obće prokušani i vrlo koristni, osobito preporuke vredni ljekovi:

Mazilo proti kostobolji ili protinu, | Mazilo za blago
rheumatičnu, kalanju i trganju u kosti, ukočnosti ili gr-
čevom u žilah, boli u kukovih i krilicah, kostom pogancu,
probadanju svakovrstnim nazebam. Cijena 80 n.v.

Sladka voda za kašlj i za
prsa, kojom se liječi kašlj, prehlada ili katar u prsih,
plućih, težko disanje, promuklost u grlu, sljepnjav.

Pojačeni željezoviti sirup
djeluje proti slabosti, bje-
doći, žiroflosti, podblasti, dijetinjoj, kriljavosti, žen-
skim bolesti, slabokrvnosti, nemoci. Cijena flasci 1 for.

Pojačene švedske kapljice ili i sved-
ska životna tinktura (Lebensessenz)

Ovim se glasovitim sredstvom odčišće krv i zlatenica, po-
pravila i okrepilo želudac i slablje glavna bol, oblikava-
teginja ili mrčnina, tijera napuhlost i vjetre, odklanja se bol
u žličici želudčne grčeve, žatica, gronica ili zimnice, za-
vijanje ili grđanja u trubici. Tvoje ovi teli koristno djeluju
švedsku tinkturu redovito piće, sastavljati će si zdravje, tjelesno
snagu i zaprckiti ranne bolesti. — Cijena flasci s naputkom 50 n.v.

Prah za blago ili za marvu, koji sru-
podi gospodari preporučan za konjke keh i kašlj, za vođore,
krave i svinje, za lagano čišćenje, za objavljanje želudca i
probave, kada blago neće rado zberati, pa se napuhnuje.
Konec davaju od njega više i bolje milice, konji postaju
silniji i jači. — Cijena jednom omota 45 n.v.

Fine perfume, mirisave vodice, razna pomade i boje za farbanje kose, da siede kose pocrni, fine sapune, praške za gosp., sredstva za polješavanje, praške za čišćenje zubi, flascice za zube, od kojih zubi poboljšaju-

Razne sprave za umivanje, kefice za zube.
Ruskoga čaja, finog Jamaika-Ruma, Malaga-vina, francuzskoga Cognaca

Zalha mineralnih voda.

Sve po novinah oglašene medicinske specijalistote. — Tko naruči za pet forinti vrednosti, plaćam sam poštarinu.

Švajcerske pilulice, najsigurnije sredstvo za
čišćenje i sanaciju želudca ili stomaka i crijeva, za otvaranje, proti zaprekama, navali
krvi u glavi i prsa, tromosti ili težini. — Cijena flasci 70 n.v.

Puder-Eglantine. Najbolje sredstvo za polješ-
avanje i pomlađivanje lica te poseve učestkovir u nogodin mirisa. Naprednje sredstvo za poštovljivajući lici te izloženi začasnim diplomom. Dobiva se u bojici: bijelo, ružičasto i zlatkasto. — Cijena kutije 1 for.

Savon Eglantine. Najljepši sapun od svih sa-
puna. On osvježuje te po-
mlađuje lice. Sastavljen je od najljepših tvari, a odlikuje
se vanredno ljubkinim mirisom. — Jedan komad stoji 50 n.v.

Mirisna žesta za sobe kaditi, liko-
kapi šire po sobi vrengovan miris. — Flascica 30 n.v.

Otvor ili čemer za stjenice ili klinake. — Flas-
čica 50 n.v.

Antifebrike od Rodina. — proti groznicu ili simnicu.
Manja bočica 70 n.v.

Polibromov sirup po dr. Nikoli Selaku lieči
uspješno, bolesti živaca, misteriju, zadruhu, ranu grčeve.
Cijeni 1 forint 50 n.v.

Ljekovito Pepsinovo vino proti želu-
čnim pjejam, madežom, raznim pjejam ili sljevkovom, od-
stranjuje prekomerno rumjeno lica i nosa, bravopost, osi-
potinu na licu; proizvaja gladost, nječnost; bijelcu i fincu
obraza i ruku. — Cijena većenje lončići 1 for. — K tome
spada još borakev sapun po 40 n.v.

Seker Extrakt za bolest jetara i slezene.
Cijeni 1 for. 25 n.v.